

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z powództwa E. W.
przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń S.A. w S.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 listopada 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie
z dnia 12 sierpnia 2021 r., sygn. akt I ACa 479/20,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) nie obciąża powódki kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi

kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 12 sierpnia 2021 r. powódka E. W. oparła wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej przez art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wyróżniona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zachodzi wtedy, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Do wykazania oczywistej zasadności skargi powinno wystarczyć jedno konkretne twierdzenie, jedna stanowcza, przekonująca od razu teza, wskazująca racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu. Na tym właśnie polega „oczywista” zasadność środka zaskarżenia w rozumieniu przyjętym w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2019 r., IV CSK 307/19, nie publ.).

Powyższych kryteriów przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie spełniła skarżąca powołując się na oczywistą zasadność wniesionego środka zaskarżenia w zakresie uchybień jakie – w jej ocenie – dopuścił się Sąd Apelacyjny w kwestii ustalenia stopnia przyczynienia się powódki do powstania szkody oraz miarkowania zadośćuczynienia. W pierwszej kolejności wskazać należy, że kwestia ustaleń dotyczących przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody stanowi domenę ustaleń faktycznych, które nie mogą być przedmiotem weryfikacji w ramach postępowania kasacyjnego (art. 398³ § 3 k.p.c.). Stosownymi ustaleniami jest przy

tym związany Sąd Najwyższy przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

O oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie może także przemawiać kwestionowana przez skarżącą prawidłowość miarkowania zasądzonego na jej rzecz zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Zwrócić bowiem należy uwagę, że stosownie do brzmienia art. 445 § 1 k.c. zadośćuczynienie polega na przyznaniu poszkodowanemu odpowiedniej sumy pieniężnej za doznaną krzywdę. Przyjęcie przez ustawodawcę w treści przywołanego przepisu, że zasądzane zadośćuczynienie ma być „odpowiednie” oznacza, iż sądy orzekające w tym przedmiocie – zasadniczo – dysponują swobodą w zakresie ustalenia wysokości należnego zadośćuczynienia, a ingerencja Sądu Najwyższego w wysokość ustalonego zadośćuczynienia pieniężnego może nastąpić tylko w sytuacji rażąco błędnego ustalenia wysokości tego świadczenia przez sądy powszechne odbiegającego w sposób rażący od ukształtowanej praktyki sadowej albo z pominięciem istotnych czynników uwzględnianych przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 27 lutego 2018 r., I CSK 634/17, nie publ., wyroki Sądu Najwyższego z 9 lipca 1970 r., III PRN 39/70, OSNCP 1971, nr 3, poz. 53, z 9 września 1999 r., II CKN 477/99, nie publ. oraz z 5 lipca 2018 r., I CSK 74/18, nie publ.). Krzywda, którą kompensować ma zadośćuczynienie, ma bowiem z natury rzeczy charakter niewymierny, co powoduje, że ustalenie jej rozmiarów jest możliwe tylko w odniesieniu do konkretnego przypadku. Przyznana sądom swoboda w zakresie ustalania wysokości należnego zadośćuczynienia umożliwia zatem w sposób możliwie najpełniejszy realizację funkcji kompensacyjnej zadośćuczynienia. Prawidłowe ustalenie wysokości odpowiedniego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wiąże się z koniecznością uwzględnienia przez sąd wszelkich okoliczności mogących mieć znaczenie dla ustalenia jego wysokości. Istotne jest przy tym, aby zarówno okoliczności wpływające na wysokość zadośćuczynienia, jak i kryteria ich oceny były rozważone indywidualnie przez sąd w związku z osobą konkretnego pokrzywdzonego (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 22 czerwca 2005 r., III CK 392/04, nie publ.; z 13 września 2007 roku, III CSK 109/07, nie publ.; z 10 marca 2006 r., IV CSK 80/05, nie publ.; z 29 maja 2008 r., II CSK 78/08, nie publ.). Analiza

uzasadnienia zaskarżonego wyroku wskazuje, że Sąd Apelacyjny właściwie ukierunkował swoje działania w zakresie ustalenia zadośćuczynienia należnego skarżącej. Ponadto dysproporcja między zgłoszonym żądaniem a wysokością zasądanego zadośćuczynienia nie pozwala na wyprowadzenie *prima facie* wniosku o oczywiste wadliwościach w zakresie stosowania swobody sędziowskiej przy określaniu wysokości tego świadczenia. Wbrew przy tym zarzutowi zawartemu w skardze kasacyjnej, Sąd Apelacyjny nie przyjął, że ustalenie przyczynienia się pozwanej jako poszkodowanej do powstania szkody skutkuje automatycznym, w tym samym stopniu, zmniejszeniem obowiązku naprawienia szkody przez zobowiązanego do jej naprawienia, lecz – zgodnie z art. 362 k.c. - ewentualnie odpowiedniemu zmniejszeniu tego obowiązku stosownie do okoliczności, a zwłaszcza stopnia winy obu stron. Znalazło to jednoznaczne potwierdzenie w rozstrzygnięciu dotyczącym obowiązku zapłaty renty na rzecz pozwanej, który został utrzymany na poziomie określonym przez Sąd pierwszej instancji pomimo przyjęcia przez Sąd drugiej instancji, że pozwana w większym stopniu, od przyjętego przez Sąd pierwszej instancji, przyczyniła się do powstania szkody. Sąd drugiej instancji wskazał ponadto na okoliczności ustalone w sprawie, które w jego ocenie uzasadniały przyjęcie większego stopnia przyczynienia się pozwanej do powstania szkody. Powołane w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania inne orzeczenia sądów, w których przyjęto inny stopień przyczynienia się poszkodowanych do powstania szkody w podobnych, ale nieidentycznych okolicznościach niż ustalone w sprawie nie mogą przesądzać o tym, że z tej przyczyny skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Podobnie o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie mogą przesądzać drobne uchybienia w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Naruszenie przez sąd drugiej instancji przepisów określających treść uzasadnienia wyroku może stanowić uzasadnioną podstawę skargi kasacyjnej tylko wówczas, gdy uzasadnienie wyroku zaskarżonego skargą kasacyjną jest do tego stopnia wadliwe, że uniemożliwia w całości bądź części przeprowadzenie kontroli kasacyjnej. Taka sytuacja nie ma miejsca w sprawie. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera także przekonującego wyводу prawnego wykazującego oczywiste naruszenie art. 5 k.c.

Wskazać należy, że nie zachodzi również nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozagę – w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). W przedmiocie kosztów postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. w zw. art. 391 § 1, art. 398²¹ k.p.c. mając na uwadze charakter dochodzonych roszczeń oraz trudną sytuację życiową skarżącej spowodowaną zdarzeniem będącym źródłem dochodzonych przez nią w postępowaniu roszczeń.

I.n

ał